

Spěte klidně: nejsem sociální demokrat, své dvě děti určitě nezadlužím, říká Ivan Langer

05.března 2007

Rozhovor Alexandra Kramera s předsedou CEVRO Ivanem Langerem v deníku Právo. Ivan Langer se v interview například vyjdařuje ke svému návrhu na zákaz komunistických symbolů, publikovaném v posledním vydání CEVRO Revue.

* Pane ministře, doufal jsem - určitě ne sám - že se nedožiju toho, že opravdu budete mým ministrem vnitra. Leč stalo se. Tak zkuste nás, nečleny vašeho fanklubu, přesvědčit, že to není taková tragédie. Pochlubte se, co jste za ten první půlrok v té funkci udělal dobrého.

Napřed vám musím poděkovat za to vyznání na mou adresu, pane Kramere. Pokud jde o to chlubení - půl roku je dost krátká doba na to, aby byly vidět nějaké konkrétní výsledky, ale budiž: Za prvé, zahájili jsme proces změn ve struktuře samotného ministerstva. Za druhé, v oblasti veřejné správy jsme přišli s ucelenou koncepcí tzv. e-governmentu (elektronizace výkonu veřejné správy pomocí informačních a komunikačních technologií - pozn. A. K.). Tu už schválila vláda. Za třetí, vláda schválila i další strategický dokument, který jsme vypracovali: novou koncepci boje proti korupci. Za čtvrté jsem spustil jeden z klíčových projektů pro práci policie, tzv. Projekt 1000. A konečně za páté: zahájili jsme přípravu reformy Policie České republiky. Stačí vám tenhle stručný a neúplný výčet?

* Určitě by stačil na několik samostatných rozhovorů, tak se zkusím ptát konkrétněji. Například: Je součástí té nové koncepce boje proti korupci váš odpor proti tomu, aby byl novelizován zákon o střetu zájmů - tak, aby umožňoval zveřejňovat majetková přiznání politiků?

Pane Kramere, já jsem při projednávání tohoto zákona předložil řadu pozměňovacích návrhů, které významně rozšiřují okruh osob, na něž se tato povinnost vztahuje! Ale tady vedle sebe stojí dvě hodnoty: na jedné straně zájem na veřejné kontrole, na druhé straně ochrana soukromí těch osob. Uvědomme si, že drtivá většina z nich nejsou politici, ale policisté, státní zástupci, soudci a řada dalších. Právě rozšíření okruhu těch povinných osob bylo důvodem, proč nebyla zvolena filozofie zveřejňování, ale filozofie zpřístupnění. Vám přece tento zákon nijak nebrání, abyste si ty informace zjistil - a abyste v okamžiku, kdy se budete domnívat, že někdo něco zatajil nebo je v nějakém střetu zájmů, tu osobu zažaloval.

* Jako novinář bych dal přednost tomu, kdybych to, co zjistím, směl zveřejnit. Mimochodem, Hospodářské noviny si to „lajslý“, a díky tomu jsme se dozvěděli o vašem sedmimilionovém dluhu. Takhle zadluženého ministra vnitra jsme ještě asi neměli, přiznám se, že mě to trošku znepokojuje...

Pokud máte obavy, že jsem se zadlužil nerozumně, tak vás mohu uklidnit. On totiž není dluh jako dluh. Mně tento dluh vznikl v souvislosti s rekonstrukcí domu, ve kterém bydlím a který mi na pronájmech vynáší dostatek finančních prostředků na to, abych byl schopen své závazky platit. Takže spěte klidně: nejsem sociální demokrat, své dvě děti určitě nezadlužím.

* Výborně, tak pojďme dál. Významnou součástí reformy policie, kterou chystáte, je nový služební zákon. Proti tomu tento týden v Praze demonstrovali policisté a hasiči... a z ministerstva vnitra se tam nikdo neukázal. Proč?

Mě přístup organizátorů toho protestu velmi mrzí. Absolvoval jsem mnoho schůzek se zástupci odborového svazu policie, svazu hasičů a svazu zaměstnanců v rozpočtové sféře - to jsou moji oficiální partneři a já v jednáních s nimi pokračuji. Organizátorům této akce jsem rovněž jasně sdělil,

že jsem připraven s nimi jednat o tématech, která považují za důležitá, ale ta nabídka zůstala nevyslyšena. Jedná se u jednacího stolu – nikoli někde na náměstí nebo na pražském Výstavišti.

* Jenže vy jste v projevu, jímž jste se na kongresu ODS ucházel o funkci místopředsedy strany, řekl: „Se mnou si můžete být jistí, že mám statečné srdce.“ Nebyla tohle dobrá příležitost dokázat to?

Já to statečné srdce opravdu mám – kdybych ho neměl, tak bych tuto práci nemohl dělat, po všech těch podpásovkách, kopancích, faulech, útocích a plivancích.

* Skutečně vás někdo pokopal a poplival?

Samozřejmě to myslím obrazně. A jestliže organizátoři této akce tvrdí, že mě na ni pozvali, tak to prostě není pravda, stejně jako není pravda, že jsem v době jejího konání utekl; byl jsem na oficiální návštěvě Slovenska v souvislosti se vstupem do schengenského prostoru.

* Zreformovat policii se snažil už nejméně jeden z vašich předchůdců –

Žádný z nich nepřišel s takto ucelenou, konkrétní a časově rozvrženou představou!

* – tak uvidíme, zda budete první, komu se to opravdu podaří. Jeden primát už teď každopádně máte: jste první ministr vnitra, za kterého policie spustila na pražském letišti bezpečnostní akci na podnět senzibilky...

Pane Kramere, musím říct, že od vás bych nečekal, že budete přebírat hlouposti šířené politiky, kteří se snaží degradovat práci policistů. Ten postup byl zcela standardní, nebyla to žádná mimořádná akce a už vůbec to nebyl ten typ záležitostí, o kterých rozhoduje ministr vnitra.

* Vyrazila policie do té akce na podnět senzibilky, pane ministře – ano, nebo ne?

Když policie dostane oznámení o tom, že hrozí nějaké nebezpečí, musí na něj zareagovat; současně probíhá proces vyhodnocování informací, detailů, osoby, která to oznámení učinila... Na základě toho se potom rozhodne, jestli se to opatření zpřísní nebo utlumí. Tady se to vyhodnotilo a to opatření bylo utlumeno.

* Odpovídáte mi v úředničtině – já se vás česky ptám, zda příslušní policejní činitelé v okamžiku, kdy tu akci spustili, věděli, že osoba, která jim k tomu dala podnět, je vědma?

To je otázka pro policii, ne pro ministra vnitra.

* Vy to nevíte? Doteď jste se jich na to nezeptal?

Ten detailní časový průběh neznám. Říkám vám to, o čem jsem byl informován, že když policie obdržela tento podnět, tak na něj zareagovala a zároveň začala vyhodnocovat –

* Ano, to už jste řekl. Ale nepřipadá vám normální, že když od někoho dostanu takovouhle informaci, tak první, co udělám, je, že se toho člověka zeptám, odkud to ví? A že když ten člověk odpoví, že se mu o tom zdálo, tak žádnou takovou spektakulární akci nerozjednu?

Je vidět, že neznáte práci policie. Vy musíte zjistit, kde to oznámení bylo podáno, jak bylo zadáno do informačního systému, na co se zareagovalo, a teprve pak následuje ta zpětná reakce podle toho, co se zjistí na místě. Ta akce nebyla spektakulární, pane redaktore, nebyli tam lidé ze speciální jednotky,

bylo tam 22 policistů -

* - a obrněný transportér.

Ten je na letišti už více než půl roku.

* Předpokládám, že je schovaný v nějaké garáži.

Při takovýchto informacích je aktivován a buď vyjede, nebo nevyjede, a pak se vrátí, nebo se nevrátí. Ti policisté prostě dělali svou práci - a mne velmi mrzí, že to pan Paroubek a pan Bublan karikují. Oba tím jen dokazují, že absolutně nerozumějí způsobu práce policie.

* Není to zvláštní, že pan Bublan po těch letech, kdy stál v čele ministerstva vnitra, neví o práci policie tolik, co vy za šest měsíců?

Ano - mě to taky velice překvapuje.

* Hmm, tak pojďme dál. Podobných planých poplachů bylo v tom posledním půlroce víc. Mě by nejvíc zajímalo, pane ministře, co to bylo za informaci, na jejímž základě jste na začátku října minulého roku oznámili, že hlavnímu městu - speciálně pražským židovským objektům - hrozí teroristický útok?

Víte, jsou věci, které bohužel nelze zveřejnit. Takováto opatření se často dělají na základě informací od partnerských zpravodajských služeb a zveřejněním té informace by mohl být ohrožen její zdroj. Ale mohu vás ujistit o jednom: v tomto případě jsme o detailech té záležitosti v maximální možné míře informovali i opozici.

* Čtenáři tohoto rozhovoru nejsou zasvěcení opoziční funkcionáři - ale jsou to daňoví poplatníci, za jejichž peníze jste tu rozsáhlou bezpečnostní akci uskutečnili. Proto si myslím, že jim dlužíte konkrétnější vysvětlení.

Pane redaktore, já vaše čtenáře mohu ujistit, že ta akce byla důvodná a že to nebezpečí bylo reálné. Nic konkrétnějšího vám k tomu neřeknu; to se raději od vás nechám takto kritizovat a zesměšňovat.

* Já vás teď nezesměšňuju - docela vážně vás podezírám, že za tím říjnovým poplachem byla v lepším případě snaha předvést se, jak občany chráníte před teroristy... a v horším případě záměr vyvolat těsně před hlasováním o důvěře vládě atmosféru ohrožení, v níž by nějaký opoziční poslanec upřednostnil „stabilitu“.

Jak to první, tak to druhé je hloupost. Vy samozřejmě máte na ty své pochybnosti právo, pane Kramere - ale nepropadejte v takové míře obsesi, že jsem skutečně takový, jak mě vykreslují někteří mí opoziční kolegové.

* Jak chcete, pane ministře, docílit toho, aby policie, která má občany chránit před zločinci, nebyla sama jednou z nejkriminálnějších profesních skupin?

To je nesmírně těžký úkol a každý ministr, který prohlásí, že ho zvládne během svého čtyřletého mandátu, buď neví, o čem mluví, nebo lže. Je to dlouhodobý proces a já mohu pouze nastolit jeho základní předpoklady. Jedním z těch předpokladů je právě služební zákon: když těm policistům jasně nastavíte pozitivní a negativní motivaci, aby se jim vyplatilo dělat svoji práci dobře a když budou vědět, že když selžou, tak u té policie končí. Tohle jsou pravidla - druhý předpoklad je, že ta pravidla nekompromisně uplatňujete v praxi. Třetí předpoklad je, že pracujete na posílení firemní kultury, aby

ti policisté byli hrdí na to, že jsou policisty.

* Doufám, pane ministře, že se shodneme, že k firemní kultuře policie nepřispívá to, že někteří policisté rádi bijí lidi. Když jste byl v opozici, kritizoval jste ostře policejní zásah proti CzechTeku 2005. Co říkáte tomu, že policie i teď tvrdí, že tam z její strany nedošlo k žádným trestným činům?

To netvrdí policie, tvrdí to státní zástupce.

* Na základě -

- zjištění Inspekce ministra vnitra, ano. Já jsem k tomu jasně řekl, že mé výhrady vůči tomu zásahu přetrvávají, že nadále trvám na tom, že ten zásah vůbec neměl v té podobě proběhnout. Víc v tom bohužel udělat nemohu, protože z právního pohledu jsou ty věci teď již promlčeny.

* Odpovědnost za tu ukázkou policejní brutality nesl i policejní prezident Husák - čím se vám zavděčil, že jste ho ponechal ve funkci?

Pan Husák se mi nemusí ničím zavděčovat, o tom to není. Je to o tom, jestli jsme schopni spolupracovat, jestli je náš vztah jasný, férový, otevřený, tvrdý a partnerský současně. A jestli jeho tým zvládne ty kroky, o nichž jsem přesvědčen, že jsou správné. Zatím ta spolupráce funguje, nicméně, jak pravili klasici, nikdy nic nelze mít za definitivní.

* Z jiného soudku: v časopisu CEVRO Revue vyšel před týdnem váš článek Zakažme i komunistické symboly, v němž jsem si přečetl i myšlenkové perly jako: „Nacismus je nacionalistickou variantou socialismu. Nacismus a komunismus jsou jen rozdílné metody, jak dospět k témuž.“ Bohužel tady nemám dost místa k polemice, tak se jen ptám: které konkrétní komunistické symboly chcete zakázat?

Položme si otázku, pane Kramere: existuje rovnítka mezi nacismem a komunismem? Já jsem přesvědčen, že ano. Pokud toto rovnítka existuje a pokud platí, že nacismus a jeho projevy mají být postihovány, tak by to mělo stejně platit i v případě komunismu. Symbolem nacismu je hákový kříž - symboly komunismu jsou rudá hvězda, srp a kladivo.

* Srp a kladivo má ve svém státním znaku Rakousko - čeští komunisté místo nich mají ve svém logu třešničky. K rudé vlajce, jako k mezinárodnímu symbolu levice, se hlásím i já. Zavřete mě za to?

Ministr vnitra nikoho nezavírá. Já si myslím, že si lze vydefinovat, co je možné považovat za symboly nacismu a komunismu. A pokud bychom se na tom my dva neshodli, tak tady od toho máme soudní znalce na oblast extremismu.

* A myslíte si, že je v pořádku, když vysoký státní úředník veřejně vystupuje s návrhy tohoto typu?

Nevidím na tom nic nepatřičného - jsem přece také občan, který má nějaký názor.

* Jenže když občan Ivan **Langer** něco řekne, tak to zároveň říká ministr vnitra, že?

Pane Kramere, tohle je názor, na který mám právo a který mi nikdo nevezme!

* Tak jo. Jste, pane ministře, tajně hrdý na to, že jste spolu s panem Kubicem lvím dílem přispěl k vítězství své strany ve volbách?

Jak moc jsem k tomu vítězství ODS přispěl osobně já, to si netroufám posoudit - ale v žádném

případě jsem se na něm nepodílel tak, jak to tou svou ironickou otázkou naznačujete. Po iksté opakuji, že se zveřejněním tzv. Kubiceho zprávy jsem neměl nic společného... a že se naopak v té zrůdné mašinérii, která se kolem toho rozjela, cítím jako osoba poškozená, protože s největší pravděpodobností bylo zasaženo nejen do mých ústavou garantovaných práv a svobod, ale i do práv a svobod mých blízkých.

* Co tedy říkáte slovům poslance ČSSD Davida Ratha v Nedělní partii na TV Prima: „Langer a Vidím to upekli s Kubicem. (...) Mám z Langra velký strach“? A že útvar pana Kubiceho nazval LangerStasi?

Říkám, že ta slova vypovídají dostatečně o jejich autorovi. Takže není třeba, abych je komentoval; každý soudný člověk si jistě udělá svůj závěr sám.

* Přiznám se, pane ministře, že mně to vaše nynější „já muzikant“ připadá asi tak stejně věrohodné, jako když jste v roce 2002 popíral, že jste se pokoušel ovlivňovat poměry v České televizi, ačkoliv jste si v průběhu té televizní krize 138krát telefonoval s tehdejšími předsedou Rady ČT Miroslavem Marešem...

Pane Kramere, to je nádherný oslí můstek, co jste teď vytvořil! Každý, kdo tenkrát o tom měl víc informací, věděl, že s panem Marešem jsem si sice telefonoval, ale v žádném případě jsem nezasahoval do toho, kdo má být novým generálním ředitelem ČT!

* S panem Kubicem jste si taky telefonoval jen tak?

Jak víte, že jsem si s ním telefonoval?! Protože to tvrdí Jiří Paroubek a David Rath? Já vám říkám, že to je nesmysl, pomluva a lež! Stejně jako to, co tvrdil pan Bublan: že jsem se předtím s panem Kubicem scházel.

* Takže Inspekce ministra vnitra nemohla získat výpisy o těch telefonátech?

Já jsem ty výpisy na rozdíl od Jiřího Paroubka neviděl - což je samo o sobě velmi zvláštní, poskytovat někomu při vyšetřování podezření ze spáchání trestného činu pomluvy výpisy telefonních rozhovorů jiných osob... Nicméně znovu opakuji: je to lež!

* Dozvíme se někdy, jak to doopravdy bylo?

Já doufám, že v okamžiku, kdy bude vyšetřování toho případu úniku tzv. Kubiceho zprávy ukončeno, se všichni dozvědí, co to vyšetřování provázelo, jakým způsobem postupovala Inspekce ministra vnitra... A že to bude také odpověď na otázku, jestli to náhodou v této kauze nejsem já, kdo by měl nejvíc křičet!

* Který útvar ten únik vyšetřuje?

Ty policisty samotné vyšetřovala Inspekce ministra vnitra a pokud vím, bylo to ukončeno s tím, že tam nebyl spáchán trestný čin. Tu další část, která se týká civilních osob, převzal Útvar pro odhalování korupce a závažné trestné činnosti.

* Chcete, abych věřil tomu, že se nějaký policista odváží nezávisle vyšetřovat svého ministra?

To záleží na těch policistech. Pokud jsou to skuteční profesionálové, tak určitě ano. Nemluvě o tom, že já nejsem šéf policie. A ujišťuji vás, že ani nepřímo na nikoho žádný nátlak nevyvíjím.

Doufám, že v okamžiku, kdy bude vyšetřování úniku tzv. Kubiceho zprávy ukončeno, se všichni dozvědí, co to vyšetřování provázelo, jakým způsobem postupovala Inspekce ministra vnitra... A že to bude také odpověď na otázku, jestli to náhodou v této kauze nejsem já, kdo by měl nejvíc křičet!

03.03.2007

www.pravo.cz